

AKADEMICKÉ GYMNÁZIUM

A

JAZYKOVÁ ŠKOLA S PRÁVEM STÁTNÍ JAZYKOVÉ ZKOUŠKY,
ŠKOLY HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY

110 00 PRAHA 1 – NOVÉ MĚSTO, ŠTĚPÁNSKÁ 614/22

ZÁKLADY SPOLEČENSKÝCH VĚD

MATURITNÍ TÉMATA

školní rok 2024/2025

1. **Filosofie:** pojem filosofie; vznik filosofie a vědy v Řecku; základní filosofické pojmy; vztah filosofie k mýtickému myšlení, náboženství a moderní vědě; význam filosofie pro člověka; přehled myšlení starověké Číny a Indie.
2. **Předsokratovská filosofie:** milétská, pythagorejská, eleatská a přírodní filosofie 5. století př. n. l.; vrcholné období řecké filosofie: sofisté a Sokrates.
3. **Platón:** teorie idejí, duše a státu; Platónovo podobenství o jeskyni.
4. **Aristoteles:** metafyzika, logika a význam pro rozvoj věd; helénistická a římská filosofie: stoicismus, epikureismus, skepticizmus a eklekticismus.
5. **Vzestup křesťanství:** zdroje, vznik, Bible; formování středověké křesťanské filosofie; Patristika: prolínání antického pojetí vědění a křesťanské víry, vývojová období; sv. Augustin.
6. **Scholastika:** vývojová období; spor o univerzálie; hlavní představitelé; renesanční filosofie a věda; humanismus; sociální utopie; reformace.
7. **Novověká filosofie:** racionalismus – Descartes, Spinoza a Leibniz; novověká filosofie: anglický empirismus (sensualismus) – Locke, Berkeley a Hume.
8. **Francouzské osvícenství:** encyklopedisté a mechanický materialismus (představitelé a hlavní charakteristika); determinismus, deismus a teismus; německé osvícenství 18. století: syntéza racionalismu a empirismu – Kant a jeho dílo;
9. **Německá filosofie 19. století:** Hegelův idealismus, Feuerbachův antropologický materialismus, marxismus; pozitivismus A. Comta; iracionální filosofie – Schopenhauer, Nietzsche; Kierkegaard.
10. **České filosofické myšlení:** přehled; vybrané proudy ve filosofii 20. století
11. **Psychologie:** předmět, metody, vývojové etapy, školy a jejich hlavní představitelé; uplatnění a význam psychologie pro člověka a společnost.
12. **Psychické procesy:** vnímání, myšlení, řeč, paměť a motivace; psychické vlastnosti osobnosti: schopnosti a dovednosti, inteligence a charakter.
13. **Charakteristika základních lidských činností z hlediska psychologie:** hra, práce, učení, sociální učení, psychologie učení: druhy učení, metoda učení, zájmové a tvořivé činnosti.
14. **Psychické stavy a procesy:** pozornost, city, nálady; specificky získané dispozice – vědomosti, dovednosti a motivační síly; temperament a jeho modely.
15. **Psychohygienu a zdravý duševní vývoj;** duševní poruchy; komunikace, zátěžové a konfliktní situace.
16. **Sociální a biologická podmíněnost vývoje lidské psychiky;** vývoj jedince z pohledu psychologického a sociologického.

17. **Ekonomie jako věda:** charakteristika, základní ekonomické otázky, vývoj ekonomického myšlení; hlavní makroekonomické ukazatele; ekonomické sektory, subjekty a systémy; hospodářský proces, výrobní faktory.
18. **Hospodářská politika státu:** úloha státu a subjekty hospodářské politiky; základní charakteristika hospodářství ČR a jeho vývoj po r. 1989; formy podnikání fyzických a právnických osob v České republice.
19. **Bankovní soustava v České republice;** inflace: pojem inflace a deflace; inflace z hlediska svého počátku, dělení inflace, rozdělení podle míry inflace; vliv inflace na ekonomiku.
20. **Fiskální politika státu:** struktura a nástroje; hrubý domácí produkt (HDP, GDP), hrubý národní produkt (HNP, GNP); hospodářský cyklus.
21. **Cenné papíry;** finanční, kapitálový trh a burzy; peníze a jejich historie a funkce, mzda, minimální mzda, průměrná mzda, životní minimum a sociální dávky.
22. **Základní faktory tržního mechanismu:** soukromé vlastnictví, dokonalá a nedokonalá konkurence, nabídka, poptávka a cena; daňová soustava v České republice.
23. **Politika zaměstnanosti:** trh práce; nezaměstnanost: charakteristika, druhy nezaměstnanosti a její vliv na ekonomiku; prostředky řešení; marketing a management.
24. **Zákonodárna moc České republiky;** volební soustava České republiky.
25. **Ústavní pořádek České republiky;** výkonná moc České republiky.
26. **Základy teorie práva,** právní systémy ve světě, právní řád České republiky; právo veřejné a soukromé; soudní moc České republiky.
27. **Charakteristika vybraných odvětví soukromého (NOZ) a veřejného práva (TZ+TR).**
28. **Politologie:** pojem politologie a politika; předmět a metody politologie; vývojové etapy, hlavní představitelé; teorie státu: vznik a vývoj, formy státu a formy vlády (režimů); přehled a charakteristika vybraných politických ideologií.
29. **Sociologie:** pojem sociologie, předmět a metody; vznik, vývojové etapy a hlavní představitelé; uplatnění a význam sociologie ve společenské praxi; příroda, kultura a společnost, média.
30. **Sociální útvary:** skupiny, agregáty a davy, rodina, instituce, organizace a byrokracie; sociální stratifikace a problém rovnosti, moc a autorita, sociální vrstvy a třídy.